

Socialtjänstförvaltningen

TILLSTÅNDSENHETEN

Handläggare: Ann Hilmersson

Tfn: 08-508 25 042

TJÄNSTEUTLÅTANDE SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2006-03-06

2006-03-21
DNR 445-97-2006

Till
Socialtjänstnämnden

Ansökan till länsstyrelsen om bidrag till samordnare för STAD-samarbetet

(1 bilaga)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner ansökan till länsstyrelsen om utvecklingsbidrag med 390 tkr för år 2006.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Förvaltningen ansöker om 390 tkr hos länsstyrelsen för att finansiera 50 % av kostnaderna för en samordnare av STAD-samarbetet. Arbetet är ett samarbete mellan Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Hotell och Restaurang Facket, Polismyndigheten i Stockholms län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Statens folkhälsoinstitut samt Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare. Det syftar dels till att minska våld och skador relaterade till alkoholkonsumtion och droger på Stockholms restauranger, dels till att utveckla en restaurangkultur som motverkar servering till underåriga och överservering samt dels till att

utbilda restaurangföretagare, restaurangpersonal och ordningsvakter i ansvarsfull alkoholservice. År 2005 förlängdes tidigare treåriga avtal mellan parterna att gälla till och med 2007-12-31. I det nya avtalet har några utvecklingsområden definierats:

1. Utbilda och stödja restaurangföretagare och övrig ledningspersonal i framtagning och implementering av skrivna alkohol- och drogpolicies i företagen.
2. Utveckla egentillsyn och myndighetstillsyn så att överservering och servering till underåriga undviks samt motverkas.
3. Utveckla metoder för att motverka narkotikaförekomst på krogen. Målet är att integrera det sedan länge pågående alkoholförebyggande arbetet med det narkotikaförebyggande projektet "Krogar mot knark".

Följande har genomförts år 2005:

1. En översyn av befintlig STAD-utbildning i ansvarsfull alkoholservice har genomförts i syfte att bibehålla en hög kvalitet.
2. En policyutbildning har utarbetats. Den 8-9 mars 2006 genomförs den första pilotutbildningen.
3. En integreringsplan för alkohol- och narkotikaarbetet har utarbetats och antagits av styrgruppen för alkoholsamarbetet respektive referensgruppen för Krogar mot knark i december 2005.

Följande planeras år 2006:

1. Implementera framtagen policyutbildning.
2. Uppmuntra fler krögare till policyarbete och utbildning av personal samt fler närpoliserna att engagera sig i STAD-samarbetet, det vill säga en spridning av arbetet.
3. Integrera alkohol- och narkotikaarbetet enligt framtagen plan, fastställd av styr- respektive referensgrupperna i december 2005.

Samordnaren svarar för kontakter med krögare, personal, vakter, poliserna och andra nyckelpersoner inom verksamheten. Denna funktion är av mycket stor betydelse såväl för den initiala fasen när verksamheten introduceras i ett nytt område inom kommunen, som för att vidmakthålla det nätverk som byggs upp. Kostnader uppstår dels för lön, dels för administrativa kringkostnader som lokal, telefon mm., sammanlagt 780 tkr. Ansökan avser 50 % av denna kostnad, det vill säga 390 tkr vilken beräknas avse samordningen av utvecklingsarbetet. Inom ramen för integreringen av alkohol- och narkotikaarbetet är målsättningen att finna en stadigvarande finansiering av samordnarfunktionen.

Bakgrund

För att säkerställa intentionerna i de av riksdagen fastställda nationella planerna har länsstyrelsen under flera år fått i uppdrag att fördela utvecklingsmedel till kommunerna. Av dessa medel ansökte Stockholms stad år 2005 om 390 tkr för samordning av STAD-samarbetet. 350 tkr beviljades. Samordnaren påbörjade sitt arbete i maj 2005.

Länsstyrelsen i Stockholms län inbjuder även år 2006 kommuner att ansöka om utvecklingsmedel till förebyggande insatser under förutsättning att medel anslås av regeringen även för detta år. Ansökningstiden för bidragen går ut den 1 mars 2006. Förvaltningen har lämnats in ansökan till länsstyrelsen den 27 februari 2006 på den särskilda blankett som länsstyrelsen tillhandhåller för ändamålet.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom kansliavdelningens tillståndsenhet.

Redovisning av genomfört arbete inom ramen för STAD-samarbetet till och med utgången av år 2004 och planerat utvecklingsarbete

Sedan 1995 har Landstinget i Stockholms län drivit ett forskningsprojekt - Stockholm förebygger Alkohol- och Drogetproblem (STAD) - i samverkan med Stockholms stad. Landstinget, staden m.fl. har finansierat projektet. Restaurangprojektet har varit en del i STAD. Projektet har syftat till att minska våld och skador relaterade till alkoholkonsumtionen på restaurang.

Till restaurangprojektet knöts en referensgrupp för samverkan med representanter från myndigheter och restaurangbranschens arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer i Stockholm. I referensgruppen, som spelade en mycket aktiv roll i projektet, medverkade representanter för finansiärerna och restaurangbranschens arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samt krögare som var aktiva inom näringen tillsammans med den centrala alkoholmyndigheten, polisen, länsstyrelsen m.fl.

I likhet med STAD-projektets övriga delar har restaurangprojektet syftat till att på en vetenskaplig bas, tillsammans med berörda myndigheter och restaurangbranschens arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer ta fram metoder som ordinarie aktörer på området sedan ska kunna tillämpa. Det arbete som bedrivits har skapat en plattform för samverkan, utbildningar och policyarbete. År 2001 tog de ingående intressenterna ett första steg mot en permanentning av verksamheten. För ändamålet tecknades ett treårigt samarbetsavtal, undertecknat av Stockholms läns landsting (Beroendecentrum Nord), Stockholms stad, Hotell och Restaurang Facket, Polismyndigheten i Stockholms län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Statens folkhälsoinstitut samt Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare.

Målen för arbetet var främst:

att minska våld och skador relaterade till alkoholkonsumtion och droger på Stockholms restauranger,

att utveckla en restaurangkultur som motverkar servering till underåriga och överservering.

att utbilda restaurangföretagare, restaurangpersonal och ordningsvakter i ansvarsfull alkoholservice.

Hösten 2004 konstaterar parterna att samarbetet varit mycket framgångsrikt, vilket återkommande uppföljningar och utvärderingar visar. Nämnade studier finns att tillgå på www.stad.org.

Parterna enades om att förnya avtalet för perioden 2005-01-01—2007-12-31 (**bilaga 1**). Det förnyade avtalet innehåller utveckling av tidigare arbete i några avseenden. Dit hör främst:

1. Utbilda och stödja restaurangföretagare och övrig ledningspersonal i framtagning och implementering av skrivna alkohol- och drogpolicies i företagen.
2. Utveckla egentillsyn och myndighetstillsyn så att överservering och servering till underåriga undviks samt narkotika motverkas.
3. Utveckla metoder för att motverka narkotikaförekomst på krogen. Målet är att integrera det sedan länge pågående alkoholförebyggande arbetet med det relativt nystartade narkotikaförebyggande arbetet "Krogar mot knark"

Utveckling av skrivna alkohol- och drogpolicies

Såväl forskning som praktisk erfarenhet visar att utbildning i ansvarsfull alkoholservice är nödvändigt men inte tillräckligt för att få en bättre hantering av alkohol på restauranger. Således måste de kunskaper som förmedlas i utbildningarna backas upp av restaurangernas policy. De utvärderingar som gjorts under de gångna åren i Stockholm visar att endast ett fåtal restauranger utvecklat en policy för det egna företaget, skrivit ner denna och spridit den till de anställda. Under den kommande avtalsperioden planeras återkommande kurser för krögare och serveringsansvariga i policyfrågor.

Utveckla egentillsyn och effektiv myndighetstillsyn

Egentillsyn är fortfarande svagt utvecklad inom restaurangområdet i Sverige. Egentillsyn innebär att ett företag har ett skriftligt dokument där det klart framgår vilka rutiner som gäller vid servering. Dokumentet ska innehålla en beskrivning av konsekvenser och åtgärder i det fall olägenheter uppstår. Internationellt finns exempel där restaurangbranschen utvecklat egentillsyn till att också innefattar provköp för att testa personalens förmåga att förhindra servering till berusade eller underåriga. Ett svenskt näraliggande exempel utgörs av systembolagets system för provköp. Även myndighetstillsynen kan utvecklas, framförallt samverka med polisen och genom en mer aktiv dialog med branschen.

Motverka narkotika

Parterna bakom samarbetsavtalet deltar alla i det pågående projektet "Krogar mot knark". I detta utvecklas och utvärderas en rad strategier för att motverka narkotikaförekomst på restauranger. Eftersom det här rör sig om ett helt nytt område, där det inte finns någon tidigare forskning vare sig i Sverige eller internationellt, har det varit naturligt att bedriva detta arbete i ett separat

projekt. Det är önskvärt att under år 2005 påbörja arbetet med att integrera dessa två delar i såväl utbildningssammanhang som i policysammanhang.

Redovisning av genomfört utvecklingsarbete år 2005 och planerat sådant år 2006

Följande har genomförts:

4. En översyn av befintlig STAD-utbildning i ansvarsfull alkoholserving har genomförts i syfte att bibehålla en hög kvalitet.
5. En policyutbildning har utarbetats. Den 8-9 mars 2006 genomförs den första pilotutbildningen.
6. En integreringsplan för alkohol- och narkotikaarbetet har utarbetats och antagits av styrgruppen för alkoholsamarbetet respektive referensgruppen för Krogar mot knark i december 2005.

Följande planeras:

4. Implementera framtagen policyutbildning.
5. Uppmuntra fler krögare till policyarbete och utbildning av personal samt fler närpoliserna att engagera sig i STAD-samarbetet, det vill säga en spridning av arbetet.
6. Integrera alkohol- och narkotikaarbetet enligt framtagen plan, fastställd av styr- respektive referensgrupperna i december 2005.

Finansiering

Utvecklingen av STAD-samarbetet, fram till utgången av år 2004, har finansierats dels genom FoU-medel förmedlade genom STAD-projektet, dels genom kursavgifter. STAD-projektet i dess tidigare form upphörde vid utgången av 2004. Landstingets projektstöd omvandlades till finansiering av en reguljär enhet inom Stockholms läns landsting. Fortsatt finansiering av restaurangprojektet var därmed inte möjlig.

Kursavgifterna beräknades fortsättningsvis kunna finansiera kursmaterial, kursvärd(inna), förtäring för kursdeltagarna, lokalkostnader, tekniska hjälpmedel, externa föreläsare och 50 % av en samordnare. Den andra halvtiden för samordnaren, liksom fortsatt utvecklingsarbete var därför tvunget att från och med 2005 finansieras på annat sätt. Detta var skälet till tidigare ansökan om medel från länsstyrelsen och nuvarande. Inom ramen för integreringen av alkohol- och narkotikaarbetet är målsättningen, under nuvarande avtalsperiod (senast år 2007), att finna en stadigvarande finansiering av hela samordnarfunktionen.

Intressenternas bidrag

Intressenterna står även fortsättningsvis för merparten av kostnaderna för verksamheten – se § 5 ”Intressenternas bidrag” i **bilaga 1**, sidan 3.

Beräknade kostnader

Som framgår av bilagt samarbetsavtal för perioden 2005-01-01--2007-12-31 står intressenterna för merparten av kostnaderna i det fortsatta utvecklings-

arbetet. Dock saknas medel för 50 % av samordnarens lön och omkostnader knutna till samordnaren (lokal, kontorskostnader, mm). Sammanlagt beräknas dessa kostnader till 390 tkr för år 2006.

Samordnaren svarar för kontakter med krögare, personal, vakter, poliser och andra nyckelgrupper inom verksamheten. Denna funktion är av mycket stor betydelse såväl för den initiala fasen när verksamheten introduceras i ett nytt område inom kommunen, som för att vidmakthålla det nätverk som byggts upp. Kostnader uppstår dels för lön, dels för administrativa kringkostnader som lokal, telefon, mm., sammanlagt 780 000 kronor. Ansökan avser 50 % av denna kostnad, det vill säga 390 tkr.

Bilagor:

1. Samarbetsavtal för perioden 2005-01-01—2007-12-31.